

[Lannung.]

auspicier. Jeg henleder opmærksomheden på vor sidste opfordring fra den sidste samling til bl. a. at komme helt bort fra pas-tvang Europarådets lande imellem, hvad jo kun er en retablering af tilstanden før krigsudbruddet 1914. Jeg opfordrer til, at Danmark i ministerudvalget aktivt støtter disse bestræbelser, og jeg kan påberåbe mig, at ministerudvalget selv har udtalt, at nye lettelser på grænseformaliteters område utvivlsomt er en af de sikreste veje til at henlede offentlighedens opmærksomhed på de fremskridt, som gøres henimod en europæisk enhed. Europarådets 10 års dag nærmer sig; vi burde se at få afskaffet alle unødige grænseformaliteter før denne dag.

Niels Andersen: Må jeg først sige tak til den højtærede udenrigsminister for den udmærkede redegørelse vedrørende de udenrigspolitiske spørgsmål. Det er helt naturligt, at vi her i folketinget drøfter de problemer, der knytter sig til de forhandlinger, der har været ført i de internationale organisationer. Foruden disse regelmæssige drøftelser i FNs generalforsamling og NATOs ordinære ministermøde nævnte udenrigsministeren en række ekstraordinære begivenheder, nemlig spændingen i det mellemste østen, Formosa-krisen og senest det sovjetiske forslag om Berlin og om indkaldelse af en fredskonference. Det sidste forslag understreger den fortsatte spænding, der består mellem øst og vest, og det vil sikkert vise sig ved den kommende tids forhandlinger, at Europas problemer må ordnes, forinden man kan gøre sig håb om en virkelig afspænding i verden.

Det fremgår af ministerens redegørelse, at NATO-samarbejdet har været inde i en rolig udvikling. Forsvarssamarbejdet har været præget af en nødvendig tilpasning til den våbentekniske udvikling. For et land som Danmark er en sådan tilpasning kun mulig, fordi samarbejdet mellem NATO-landene består og der dermed ydes os nogen bistand fra USA og Canada. Udenrigsministeren nævnte i den forbindelse moderniseringen af den danske flåde, hvortil vi modtager en ret betydelig hjælp. Det er gang på gang blevet fastslået, at NATO er et rent defensivt organ, som bidrager til at

skabe en situation, hvor der kan føres reelle forhandlinger mellem øst og vest om internationale problemers løsning, og som forhåbentlig vil føre til, at freden sikres.

Imidlertid vil jeg gerne understrege, at fredens opretholdelse ikke i længden kan baseres på et militært samarbejde alene. Årsagerne til, at freden eventuelt brydes, ligger ikke alene i, at styrkeforholdet mellem øst og vest forringes, men kan også ligge i, at de forskellige magtgrupper ikke formår at få etableret et økonomisk samarbejde. NATOs virksomhed har hidtil koncentreret sig om det militære samarbejde, og det er vel først og fremmest organisationens opgave, men det er dog mit håb, at man fremover vil have øje også for det økonomiske samarbejde. Selv om vi for nylig her i tinget har drøftet de europæiske markedsproblemer, ønsker jeg dog at understrege, at handelens frigørelse efter min opfattelse er en fredsbevarende faktor af overordentlig stor betydning. Det er derfor afgørende, at den markedsordning, som Europa forhåbentlig kommer frem til, ikke spærrer vejen for en større samhandel med den øvrige verden, men tværtimod tilstræber at fjerne handelsskrankerne mellem Europa og den øvrige verden. Det er derfor med tilfredshed vi har bemærket, at NATO-rådets møde i Paris i december måned også beskæftigede sig med formerne for det politiske samarbejde inden for NATO. Der var enighed om, at det bestående maskineri var velegnet til formålet, men at forberedelserne af politiske rådslagninger i rådet kunne forbedres. Man har altså inden for NATO-rådet øje for betydningen af de politiske og forhåbentlig også de økonomiske problemer, så tyngdepunktet for det fortsatte fredsskabende arbejde kan komme til at koncentrere sig mere netop om disse problemer i fremtiden.

I indeværende år vil NATO-landenes regeringer imidlertid blive stillet over for en overordentlig alvorlig situation. Her tænker jeg på det spørgsmål, den sovjetiske ministerpræsident har rejst vedrørende Berlin, samt spørgsmålet om en fredstraktat mellem Tyskland og de lande, der var i krig med Tyskland, herunder Danmark. Det er givet, at Tysklands fremtidige ordning såvel politisk som forsvarsmæssigt må være af overordentlig stor betydning for os som